

Έμμεσες επιπτώσεις για την οικονομία της χώρας, που είναι αποτέλεσμα της ένταξης έργων στις ΣΔΙΤ, είναι η μεταφορά σημαντικών ποσών στο εξωτερικό, η αποδυνάμωση των κατασκευαστικών επιχειρήσεων κάθε βαθμίδας, καθώς και των ελληνικών γραφείων μελετών και, τέλος, η αφαίρεση σοβαρού τεχνικού αντικειμένου από τις Δημόσιες Τεχνικές Υπηρεσίες.

Επιμέλεια: **Β. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Το ΤΕΕ και το ΤΕΕ/ΤΚΜ, όπως και άλλα Περιφερειακά Τμήματα, έχουν εκφράσει συχνά επιφυλάξεις για τις Συμβάσεις Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα. Δεδομένου ότι ποτέ δεν μελετήθηκε εμπειριστατωμένα το θέμα, ενώ διευρύνεται η χρήση του χρηματοδοτικού εργαλείου και πληθαίνουν τα έργα που εκτελούνται με ΣΔΙΤ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ ανέθεσε σε Ομάδα Εργασίας να διερευνήσει το ζήτημα από κάθε άποψη και συγκεκριμένα:

- Το θεσμικό πλαίσιο και την αναρμόνισή του με την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.
- Την κριτική αποτίμηση της μέχρι σήμερα εμπειρίας από την εφαρμογή του θεσμού.
- Τη διαμόρφωση πρότασης - θέσης για τις ΣΔΙΤ που αφορά:
  - την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των ΣΔΙΤ,
  - τη διαμόρφωση κανόνων και προϋποθέσεων για τη βέλτιστη χρησιμοποίησή τους επ' ωφελεία του δημοσίου συμφέροντος και του συνόλου των συντελεστών παραγωγής τεχνικών έργων του δημόσιου τομέα.

Στην ΟΕ, που συγκροτήθηκε μετά από πρόταση της Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων, συμμετείχαν οι συνάδελφοι: Γιώργος Γάγαλης ΜΜ, Μαρία Γρηγοριάδου, ΠΜ, Βασίλης Εβρένογλου, ΗΜ, Κώστας Ζήκας, ΠΜ, Βασίλης Καλιμπάνης, ΜΜ, Κώστας Λυσαρίδης, ΠΜ, Βενέτης Μπούρας, ΠΜ, Γιάννης Οικονομίδης, ΜΜ, και Κώστας Σορτίκος, ΠΜ.

Τα βασικά συμπεράσματα και οι προτάσεις της ΟΕ, όπως συζητήθηκαν και εγκρίθηκαν από τη Δ.Ε. και την «Α» του Τμήματος, έχουν ως εξής:

Συμπεράσματα

- α. Τίθεται το ερώτημα εάν και

για ποιον λόγο χρειαζόταν ειδική νομοθεσία για τις ΣΔΙΤ, δεδομένου ότι για τα έργα παραχώρησης, τα οποία αποτελούν Συμπράξεις Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα, το προϋφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για την εκτέλεση των δημοσίων έργων είχε λειτουργήσει ικανοποιητικά.

β. Εάν συνεχιστεί με τον ίδιο ρυθμό η ένταξη στις ΣΔΙΤ μη ανταποδοτικών έργων, σε λίγα χρόνια ένα μεγάλο μέρος του ΠΔΕ θα δεσμεύεται για την κάλυψη των αντίστοιχων πληρωμών προς τους αναδόχους τους.

γ. Το κόστος των έργων, που υλοποιούνται μέσω ΣΔΙΤ είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το κόστος υλοποίησης των ίδιων έργων αν κατασκευάζονταν ως δημόσια έργα, χρηματοδοτούμενα από το ΠΔΕ. Εκτιμάται ότι το κόστος των μη ανταποδοτικών έργων κοινωνικής υποδομής, που υλοποιούνται μέσω ΣΔΙΤ, στοιχίζουν στο ελληνικό Δημόσιο περίπου 1,5 φορά περισσότερο απ' ό,τι εάν υλοποιούνταν ως δημόσια έργα, με δανεισμό του Δημοσίου.

δ. Έμμεσες επιπτώσεις για την οικονομία της χώρας, που είναι αποτέλεσμα της ένταξης έργων στις ΣΔΙΤ, είναι η μεταφορά σημαντικών ποσών στο εξωτερικό, η αποδυνάμωση των κατασκευαστικών επιχειρήσεων κάθε βαθμίδας, καθώς και των ελληνικών γραφείων μελετών και, τέλος, η αφαίρεση σοβαρού τεχνικού αντικειμένου από τις Δημόσιες Τεχνικές Υπηρεσίες.

ε. Ο Ν. 3389/2005 δε θέτει καμιά προϋπόθεση για την ένταξη των δημοσίων έργων στις ΣΔΙΤ, ούτε επιβάλλει συγκριτική αξιολόγηση και βαθμολόγηση κριτηρίων για τα προς ένταξη έργα.

στ. Η μόνη δικαιολογία ένταξης των ανταποδοτικών έργων κάτω των 200 εκ. ευρώ στις ΣΔΙΤ

1,5 φορά

είναι ότι έγινε για να μπορεί να χρησιμοποιείται ως επιχείρημα γενικά υπέρ των ΣΔΙΤ η ανάληψη των επιχειρηματικών κινδύνων εκ μέρους του Αναδόχου, κάτι που ισχύει μόνον για τα ανταποδοτικά έργα, δηλαδή για το 1 από τα 52 που εντάχθηκαν μέχρι σήμερα στις ΣΔΙΤ.

ζ. Τα προβλήματα που δημιουργούνται από την εφαρμογή των ΣΔΙΤ στους επαγγελματικούς χώρους των κατασκευαστών και των μελετητών δημοσίων έργων είναι πολλά και πολύπλευρα:

- Η ενιαία ανάθεση παρόμοιων αυτοτελών έργων παραβιάζει τις Αρχές της Αναλογικότητας και του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, αλλοιώνοντας τις τάξεις των απαιτούμενων εργοληπτικών και μελετητικών πτυχίων για την εκτέλεση των έργων.

- Υπάρχει πλήρης ακύρωση της ισχύουσας νομοθεσίας περί ανάθεσης και εκπόνησης Μελετών Δ.Ε., καθώς και περί ανάθεσης της κατασκευής δημοσίων έργων.

- Δεν υπάρχει καμιά διασφά-

ακριβότερα τα έργα με ΣΔΙΤ

λιση των αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών των Μηχανικών Μελετητών και Συμβούλων, που είναι αναγκαία σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εκτέλεσης έργων μέσω ΣΔΙΤ.

- Οι διαδικασίες ανάθεσης των υπηρεσιών Συμβούλων υποστήριξης των Κυρίων των έργων για την υποβολή προτάσεων ένταξης έργων στις ΣΔΙΤ έγιναν χωρίς τήρηση των διαδικασιών του Ν. 3316/2005.

Προτάσεις

• Προτάσεις για την ένταξη έργων στις ΣΔΙΤ

1. Στις ΣΔΙΤ να εντάσσονται μόνο μη ανταποδοτικά έργα. Τα ανταποδοτικά έργα να ανατίθενται ως έργα παραχώρησης.

2. Δεδομένου ότι τα μειονεκτήματα των ΣΔΙΤ υπερτερούν συντριπτικά των πλεονεκτημά-

των τους, η πολιτεία οφείλει να εξαντλεί τις δυνατότητες άμεσου δανεισμού, προκειμένου να αυξήσει το ύψος του ΠΔΕ και να εντάξει εκεί τα μη ανταποδοτικά έργα, που θεωρεί απαραίτητα.

3. Όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες άμεσου δανεισμού, να προσφεύγει η Πολιτεία στις ΣΔΙΤ, μόνον με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να τεθεί οροφή ποσοστού επί του ΠΔΕ, που μπορεί να δεσμεύεται λόγω ΣΔΙΤ (5%-10%).

- Οι αποφάσεις για ένταξη έργων στις ΣΔΙΤ να λαμβάνονται αφού γίνει καταγραφή των επιτακτικών αναγκών της χώρας, ιεράρχησή τους με σταθερά κριτήρια και με πολιτική συναίνεση, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους, όπως η χωροθέτηση και οι εξ αυτής επιπτώσεις, η επίπτωση στις τοπικές κοινωνίες, η ανάγκη περιφερειακής ανάπτυ-

ξης, το ποσοστό συμμετοχής της εργασίας στην κατασκευή, αλλά και στη λειτουργία του έργου, η προσεκτική επιλογή των προδιαγραφών και των απαιτήσεων, ώστε να συμβάλουν θετικά προς την κατεύθυνση της οικονομίας, της τεχνικής αριότητας και όλων των παραπάνω στόχων.

Προτάσεις κοινές για έργα παραχώρησης και ΣΔΙΤ

1. Πριν από την ανακήρυξη Αναδόχου, να έχει προηγηθεί ως υποχρεωτική προϋπόθεση έγκρισης και υπογραφής της σύμβασης, η κάλυψη όλων των απαιτούμενων υποχρεώσεων του Δημοσίου (ελεύθερος χώρος εργασίας, εξασφάλιση τυχόν οικονομικής συμμετοχής κλπ.).

2. Να προβλέπονται σαφείς όροι και ρήτρες - υποχρεώσεις του Αναδόχου στην περίπτωση πρόσθετων εργασιών ή τροποποιήσεων όρων της σύμβασης. Κάθε έγκριση τροποποίησης ή προσθήκης με σχετικά σοβαρές επιπτώσεις, να προϋποθέτει σύμφωνη γνώμη του Οργάνου που ενέκρινε την αρχική επιλογή. Να εξεταστεί η περίπτωση να τίθεται ως όρος στις Διακηρύξεις, η δυνατότητα εκτέλεσης πρόσθετων εργασιών, με άλλους αναδόχους.

3. Να υπάρχει πλήρης διαφάνεια σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, από την επιλογή των έργων έως και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού, αλλά και κατά την εκτέλεση της σύμβασης, περιλαμβανομένης και της εκμετάλλευσης - λειτουργίας του έργου. Να επιβληθεί η υποχρέωση γνωστοποίησης κάθε στοιχείου σε θεσμοθετημένους φορείς (ΤΕΕ, Δήμοι, Νομαρχίες κλπ.).

4. Να προβλεφθεί η συμμετο-

χή του ΤΕΕ ως θεσμοθετημένου συμβούλου της πολιτείας (με γνώμη) σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

5. Σύσταση «Κοινωνικής Επιτροπής Παρακολούθησης» της εκτέλεσης της σύμβασης, που θα στελεκώνεται υποχρεωτικά και περιοριστικά με μηχανικούς, νομικούς και οικονομολόγους, θα ελέγχει την κάλυψη των συμβατικών υποχρεώσεων, τόσο του Αναδόχου, όσο και του Δημοσίου και θα αποφαίνεται τεκμηριωμένα με σχετικό πρακτικό.

6. Στα μη ειδικά έργα, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός να έχει το ρόλο του διαιτητή.

7. Να τεθεί η υποχρέωση για τον Ανάδοχο του έργου να αναθέτει σε τοπικούς υπεργολάβους ποσοστό τουλάχιστον 30% του έργου.

8. Σε όλες τις περιπτώσεις των έργων να προηγείται των διαδικασιών η εκπόνηση Προμελετών, ώστε να κατοχυρώνονται οι βασικές επιλογές του Κυρίου του Έργου.

9. Να εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι διατάξεις του Ν. 3316/2005 και των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων, καθώς και οι διατάξεις της νομοθεσίας περί δημοσίων έργων.

10. Να μη λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία σε ΣΔΙΤ ή έργα παραχώρησης ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης.

11. Να απλοποιηθεί η διαδικασία των ΣΔΙΤ, στα πρότυπα των αντίστοιχων διαδικασιών των έργων παραχώρησης και να ανατίθενται κατά το δυνατόν αυτεπλή, μεμονωμένα έργα.

] Το πλήρες κείμενο βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος: www.tkm.tee.gr

 <p>Μ Ο Ν Ω Σ Ε Ι Σ - Ρ Η Τ Ι Ν Ι Κ Α Β Ι Ο Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Α Δ Α Π Ε Δ Α</p>	<p>Τηλ.: 210 67 73 956 Κιν.: 69 37 11 97 15</p>	<p>Κώστας Ζυγούνας Πολ. Μηχανικός Ε.Μ.Π. - Διητής Έργων</p>
---	---	--